

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

Vtrum omnis error matrimonium impediat? 2

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

ei tamen quantum ad causam suam.

Ad tertium dicendum, quod character baptis-
mi non causatur ex intentione baptizantis directe, sed
ex elemento materiali exterius adhibito. Intentione
operatur solum, ut dirigens elementum materia-
le ad effectum proprium: sed vinculum conjugale ex
ipso consensu causatur* directe: & ideo non est simile.

Ad quartum dicendum, quod sicut Magist. 10. d. 4.
sententiarum dicit ¶ 2. Matrimonium quod fuit inter
Liam & Jacob, non fuit perfectum ex ipso concuba-
tu, qui ex errore contigit; sed ex consensu qui post-
modum accessit: tamen uterque a peccato excusatur,
ut patet in eadem distinctione*.

ARTIC. II.

Vtrum omnis error matrimonium impediat?

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod
omnis error matrimonium impediat, & non solum
error conditionis aut personæ, ut in littera* dicitur.
Quia quod convenit alicui secundum se, convenit ei
secundum totum suum ambitum. Sed error de situa-
tura habet quod matrimonium impediat, ut dicitur
est*.

¶ 2. Præterea, Si error, in quantum huiusmodi
matrimonium impedit, maior error magis debet
impedire. Sed maior est error fidei, qui est in hæresibus
non credentibus hoc sacramentum, quam error personæ.
Ergo magis debet impedire, quam error personæ.

¶ 3. Præterea, Error non evacuat matrimonium
nisi in quantum tollit voluntarium. Sed ignorantia
cuiuslibet circumstantiæ voluntarium tollit, ut patet
in 3. Ethic.* Ergo non solum error conditionis, sed
personæ, matrimonium impediunt.

¶ 4. Præterea, Sicut conditio servitutis aliquid est
annexum accidens personæ: ita qualitas corporalis
aut animi. Sed error conditionis impedit matrimo-
nium. Ergo eadem ratione error qualitatis aut situa-
tionis.

¶ 5. Præterea, Sicut ad conditionem personæ pro-

*ut dicitur
est, q. 45.
ar. 1.
lib. 4.
sent. d. 30
S. A. in
med.
* li. 4. ser.
d. 30 eo-
dem S. A.
207
* lib. 4.
sent. d. 30
S. A.
art. præc.
lib. 3. c. 1.
lib. 3. c. 1.*

...seruic
...aut * f
...conditio
...monium
...Præte
...etiam di
...tra dice
...marin
...modi d
...SED cont
...monium in
...tractus, i
...re venditi
...non in
...impedi
...Prætere
...os ille er
...Sed gra
...Ergo pri
...Prætere
...nem se cre
...eo comm
...non pol
...redit: f
...personæ
...RESPONDI
...ad inuolunt
...ia habe
...Error a
...circumst
...differenti
...percutiar
...em esse, no
...sed si cred
...le percuti
...a diligen
...turo impe
...matrimo
...suppleme

seruitus & libertas: ita nobilitas, vel ignobilitas, aut status dignitatis, & priuatio eius. Sed error conditionis libertatis vel seruitutis impedit matrimonium. Ergo & error aliorum dictorum.

Præterea, Sicut conditio seruitutis impedit, ita etiam disparitas cultus, & impotentia coeundi; infra dicitur *. Ergo sicut error conditionis potest matrimonij impedimentum, ita error circa alia huiusmodi deberet impedimentum matrimonij poni. SED contra, Videtur, quod nec error personæ matrimonium impediatur. Quia sicut emptio est quidam contractus, ita etiam matrimonium. Sed in emptio-
ne venditio si detur aurum æquiualens pro alio, non impeditur venditio. Ergo nec matrimonium impeditur, si pro vna muliere alia accipiat.

Præterea, Potest contingere quod per multos annos iste error detineatur, & filios & filias generet. Sed graue esset dicere quod tunc essent diuidendi. Ergo primus error non frustra matrimonium.

Præterea, Potest contingere quod frater viri, cum se credit consentire mulier, offeratur ei, & eo commisceatur carnaliter: & tunc videtur, quod non possit redire ad illum, in quem consentire credidit: sed debeat stare cum fratre eius. Et sic error personæ non impedit matrimonium.

RESPONDEO dicendum, quod sicut error ex hoc quod inuoluntarium causat, habet excusare peccatum, ita habet quod matrimonium impediatur ex eo. Error autem non excusat à peccato, nisi sit in circumstantiâ, cuius appositio vel remotio facit differentiam liciti & illiciti in actu. Si enim aliquis percutiat patrem baculo ferreo, quem credit lignum esse, non excusatur à toto, quamuis forte à canone si credat quis percutere filium causa disciplinæ, & percutiat patrem, excusatur à toto, adhibita diligentiâ. Vnde oportet quod error, qui matrimonium impedit, sit alicuius eorum quæ sunt de essentia matrimonij. Duo autem includit ipsum matrimonij supplementum.

Et monium,

* Al dignitas ista
tus.

q. 52. a. 2
c. 9. 58.
ar. 1. c.
q. 59. a. 1.

simile ar-
gum. pro-
ponit Gra-
tian. 19.
q. 1. post
med.

monium, scilicet personas duas, quæ coniunguntur
& mutuam potestatem in inuicem, in qua matrimo-
nium consistit. Primum autem tollitur per errorem
personæ; secundum, per errorem conditionis: quia
seruus non potest potestatem sui corporis libere al-
teri tradere sine cōsensu sui domini. Et propter hos
hi duo errores matrimonium impediunt, & non alij.

Ad primum ergo dicendum, quod error non ha-
bet ex natura generis, quod impediatur matrimonium;
sed ex natura differentiæ adiunctæ: prout scilicet est
error alicuius eorum, quæ sunt de essentia matrimo-
nij*.

in corp.

Ad secundum dicendum, quod error infidelitatis
matrimonio non est circa ea quæ sunt matrimonium
consequentia: sicut an sit sacramentum, vel an sit
licitum. Et ideo error talis matrimonium non impedi-
dit:† sicut nec error circa baptismum impedit ac-
ceptionem characteris, dummodo intendat facere
recipere quod Ecclesia dat, quāuis credat nihil esse.

† 3. p. q.
67. ar. 5.
corp.

* ar. pra-
ced. & in
corp. hu-
ius art.

Ad tertium dicendum, quod non quilibet circum-
stantiæ ignorantia causat inuoluntarium, quod erro-
sat peccatum; vt dictum est*: & propter hoc
non sequitur.

† Grat. in
detr. caus.
1. 29. q. 1

Ad quartum dicendum †, quod diuersitas
non variat aliquid eorum, quæ sunt de essentia mat-
rimonij; nec diuersitas qualitatis, sicut facit con-
seruitatis: & ideo ratio non sequitur.

* Gratia.
ibide, &
Mag. sit.
d. 30. S.
A.

Ad quintum dicendum, quod* error nobilitatis
in quantum huiusmodi, non euacuat matrimonium
eadem ratione, qua nec error qualitatis: sed si error
nobilitatis vel dignitatis redundat in errorem perso-
næ, tunc impedit matrimonium. Vnde si confessor
mulieris feratur in istā personam directe, error nobi-
litis ipsius non impedit matrimonium: si autem
recte intendit consentire in filium regis, quicquid
sit ille; tunc si alius presentetur ei quā filius regis
est error personæ, & impediatur matrimonium.

Ad sextum dicendum, quod error etiam alio-

impedimentorum matrimonij, quantum ad ea, quæ
 sciuntur personas illegitimas, impedit matrimonium.
 Sed ideo de errore illorum non facit mentionem: quia
 illa impediunt matrimonium, siue cum errore sint,
 siue sine errore: ut si aliqua contrahat cum subdiaco-
 no, siue sciat, siue nesciat, non est matrimonium.*
 Et conditio seruitutis non impedit, si seruitus scia-
 tur: & ideo non est simile.

*Grat. ib.
 9.2. c. 3.*

Ad septimum dicendum, quod pecunia in contra-
 ctibus accipitur quasi mensura aliarum rerum, ut pa-
 tet in 7. Ethic.* & non quasi propter se quæsit: &
 ideo si non deur illa pecunia, quæ creditur, sed alia
 equalens, nihil obest contractui: sed si in re quæsit
 propter se esset error, impediretur contractus, sicut
 si aliquid venderetur asinus pro equo. Et similiter est
 in proposito.

lib. 5. c. 5.

Ad octauum dicendum, quod quantumcumque
 contrahitur cum ea, nisi de nouo consentire velit, non est
 matrimonium.

Ad nonum dicendum, quod si ante non consen-
 sit frater eius, potest eum quem per errorem
 accepit, retinere: nec potest ad fratrem eius redire,
 neque si sit cognita carnaliter ab eo quæ accepit.
 Si autem consenserat in primū per verba de presenti,
 potest secundum habere primo viuentem, sed pos-
 set vel secundum relinquere, vel ad primum redire:
 ignorantia facti excusat peccatum, sicut & excu-
 sat post consummatum matrimonium, si a con-
 iugio viri sui fraudulenter cognosceretur: quia
 alterius non debet sibi præiudicare.

QVÆST. LII.

In impedimento conditionis, in quatuor articu-
 los diuisa.

¶ Et deinde considerandum est de impedimento con-
 ditionis.

¶ Circa quod quærentur quatuor.

¶ Primo, vtrum conditio seruitutis matrimonium
 impediat?

¶ E c a ¶ Secur-